

Obsah

Úvod 11

1—FILOZOFIE A VĚDY O ČLOVĚKU 17

Současné vědecké poznatky o vnímání: voda na mlýn pragmatismu 19

Věda a filozofie 19

Konání je také vnímání 21

Vnímání je také konání 22

Vnímání i konání jako dva aspekty téhož procesu 25

Teorie je také praxe 27

Závěr 28

Interpretace z pohledu filozofa: co to hledáme, když hledáme smysl 29

Hledání smyslu 29

Radikální překlad 30

Radikální interpretace 34

Normativita 36

Smysl jako role v projektu 38

Závěr 39

Co dělá člověka člověkem? „Povaha“ versus „potrava“ 40

Člověk a příroda 40

Člověk a svoboda 42

Člověk a společnost 44

Lidské jazyky 46

Co a na co je jazyk 47

„Kulturní dědění“ 48

Jak si předáváme kulturu 50

Pravidla jako společný jmenovatel 51

Závěr 54

Pravidla jako hybatel kulturní evoluce 55

Kulturní evoluce? 55

Zrod pravidel 57

Sellarsovo „chování řízené vzorcem“ 61

Pravidla a spolupráce 65

Pravidla, jazyk a komunikace 68

Kultura a její šíření 73

Soustavy pravidel 76

Závěr 80

2—ČLOVĚK A NORMATIVITA 83

Člověk jako normativní tvor 85

Rozum, jazyk a pravidla (nebo pravidla, jazyk a rozum?) 85

Normativní rozměr společnosti 89

Prostory tvořené pravidly 91

Normativita a společenské vědy 92

Pravidla a rovnovážné stavy společenských praktik 95

Pravidla her vs. pravidla jako výsledky her 97

Schopnost normativity a společenské emoce 100

Závěr 102

Pravidly řízené praktiky 104

Pravidla a správnost 104

Odkud se berou základní pravidla? 106

Instrumentální pravidla a imperativ racionality 107

Soustavy pravidel a jimi konstituované praktiky 110

Udávání a požadování důvodů 111

Pravidla a empirický svět 113

Povaha lidského světa 115

Závěr 116

Společenský normativismus 117

Normy potřebujeme, abychom vyložili lidskou společnost 117

Dekonstrukce normativismu? 118

Druhy normativismu 122

Slabý společenský normativismus 124

Silný společenský normativismus 126

Normativní výrazivo 128

Rekonstrukce normativismu 131

Závěr 134

Inferencialismus 139

Význam 139

Teorie významu jako užití 140

Pravidla 141

Odkud se berou pravidla? 143

Inferenční pravidla 144

Význam jako inferenční role 146

Závěr 149

Inferencialismus a normativita 151

Inferencialismus vs. reprezentacionalismus 151

Inferencialistické trendy v klasické analytické filozofii 152

Teorie důkazů a logický inferencialismus 156

Inferencialismus jako filozofický projekt: Sellars a Brandom 159

Význam a normativita 162

Normativní lešení lidského světa 165

Je inferencialismus v kruhu? 167

Inferencialismus: kam se vydat odsud 172

Kam se odsud můžeme vydat a kam chci jít já 172

Filozofie a věda 173

Normativita a naturalismus 174

Ontogeneze pravidel 175

Jazyk a pravidla 178

Fylogeneze pravidel 179

Závěr 182

Literatura 183

Jmenný rejstřík 193

Věcný rejstřík 196